

REZUMATUL
tezei de doctorat intitulată
**”STUDII PRIVIND DETERMINANȚII
DEZVOLTĂRII PRODUCȚIEI POMICOLE ÎN
BAZINUL ZELETIN, JUDEȚUL BACĂU”**
elaborată de doctorandul Ion Melinte

CUPRINS

Rezumat

Abstract

Introducere

**Cap. I PRINCIPALELE COORDONATE ALE AGRICULTURII ROMÂNIEI ȘI
UNIUNII EUROPENE**

- 1.1. Resursele naturale
- 1.2. Suprafața agricolă și dimensiunea exploatațiilor
- 1.3. Structura tehnologică
- 1.4. Formele de exploatare agricolă
- 1.5. Resursele de muncă
- 1.6. Performanța economică în producție
- 1.7. Importanța și locul agriculturii în creșterea și dezvoltarea economică

**Cap. II STADIUL CERCETĂRIILOR , MATERIALUL ȘI METODELE DE
CERCETARE FOLOSITE**

2.1 Stadiul cercetărilor privind tema propusă
2.2 Delimitarea zonei cercetate, dimensionarea și caracterizarea socio-economică
a acesteia.

2.2.1 Așezarea geografică

2.2.2 Delimitarea zonei cercetate și caracterizarea socio-economică a
acesteia

2.3 Metode utilizate pentru cercetarea zonei

**Cap. III FACTORII CARE ASIGURĂ PREZENȚA ȘI DEZVOLTAREA
POMICULTURII**

3.1 Factorii naturali

3.1.1. Capitalul funciar și calitatea solurilor

3.1.2. Condițiile climatice

3.1.3. Impactul factorilor de mediu asupra eficienței activității pomicole

3.2 Factorii economici

3.2.1 Investițiile

3.2.2 Materialul biologic

3.2.3 Tipurile de plantații

3.3 Factorul uman.

Cap. IV MANAGEMENTUL-FACTOR DE DEZVOLTARE A POMICULTURII ÎN ROMÂNIA

- 4.1 Caracteristicile managementului în producția pomicolă
- 4.2 Zonarea producției în pomicultură
- 4.3 Folosirea optimă a îngrășămintelor și pesticidelor
- 4.4 Protecția plantelor în pomicultură
- 4.5 Dimensionarea optimă a exploatațiilor pomicole
- 4.6 Pomicultura ecologică

Cap. V STADIUL DEZVOLTĂRII POMICULTURII ÎN BAZINUL ZELETIN, JUDEȚUL BACĂU

- 5.1 Caracteristicile pomiculturii în teritoriul cercetat
  - 5.1.1 Suprafețe ocupate cu plantații pomicole
  - 5.1.2 Structura suprafețelor pe specii
  - 5.1.3 Producția medie (total și pe specii)
  - 5.1.4 Producția totală de fructe și structura pe specii
- 5.2 Repartiția producției de fructe

Cap. VI PRODUCEREA ȘI VALORIFICAREA FRUCTELOR LA S.C. BENEȘTI S.A (STUDIUL DE CAZ)

- 6.1 Scurt istoric al Societății Comerciale BENEȘTI S.A. comuna Stănișești, județul Bacău
- 6.2 Suprafețe cultivate și structura pe specii
- 6.3 Producția medie obținută
- 6.4 Producția totală pe specii
- 6.5 Valorificarea producției
- 6.6 Rezultate economice

Cap. VII OPTIMIZAREA STRUCTURII PLANTAȚIILOR ȘI A PRODUCȚIEI DE FRUCTE ÎN BAZINUL ZELETIN, ÎN SCOPUL CREȘTERII EFICIENȚEI ECONOMICE A PRODUCȚIEI

- 7.1 Optimizarea dimensiunii exploatațiilor pomicole
- 7.2 Optimizarea structurii plantațiilor pomicole pe specii
- 7.3 Optimizarea structurii pe soiuri a plantațiilor pomicole
- 7.4 Optimizarea tehnologiilor de producție la măr și prun
  - 7.4.1 Optimizarea secvențială a tehnologiilor de producție
- 7.5 Posibilități de implementare a rezultatelor obținute pe baza optimizării

producției pomicole

**Cap. VIII CONCLUZII ȘI PROPUNERI.
CONCLUSIONS AND PROPOSALS**

Bibliografie

În **INTRODUCERE**, se prezintă importanța pomiculturii și a fructelor pentru alimentația omului, pentru economie, pentru industria farmaceutică sau prelucrătoare. Astfel fructele reprezintă alimente deosebite pentru hrana omului sănătos, bolnav sau convalescent, datorită compoziției chimice foarte complexe. Fructele ca atare și chiar sub formă preparată sunt indicate în bolile hepatice, cardiovasculare, renale, în afecțiunile pielii, plămânilor, influențează pozitiv tonusul muscular, elimină o serie de toxine, reduc concentrația de colesterol, de acid uric. De aceea fructele proaspete trebuie să atingă cel puțin 250-400 g în rația omului sănătos, crescând la bolnavi, convalescenți, femei gravide sau la persoanele ce depun eforturi mari.

Pomicultura dezvoltă activ comerțul intern, comerțul extern, echilibrează balanța valutară, constituie o sursă sigură de venituri, acestea fiind de 6-10 ori mai mari comparativ cu culturile cerealiere.

O secțiune din cadrul primului paragraf este consacrată particularităților și **funcțiilor activității pomicole**. Printre funcțiile activității pomicole se analizează următoarele: siguranța alimentară, economică, energetică, ecologică, social-culturală, psihosocială și estetică, spații mai largi acordându-se primelor patru funcții.

Plantațiile pomicole valorifică mai bine terenurile în pantă, cele nisipoase, nisipurile.

Pomicultura contribuie la dezvoltarea industriilor din amonte (îngrășăminte chimice, pesticide, tractoare și mașini agricole, mijloace de susținere) și din aval (ambalaje, transporturile, etc).

Primul capitol al lucrării prezentate, intitulat **PRINCIPALELE COORDONATE ALE AGRICULTURII ROMÂNIEI ȘI UNIUNII EUROPENE** este destinat analizei diagnostic a locului și rolului pomiculturii în economia națională, prin evidențierea conținutului activității pomicole, făcându-se o distincție clară între activitatea economică pomicolă și pomicultura ca știință agronomică, pe fondul evidențierii relațiilor dintre ele.

În continuare, se analizează principalele resurse naturale, suprafața agricolă și dimensiunea exploatațiilor agricole, structura tehnologică, și formele de exploatare agricolă.

O atenție deosebită se acordă elucidării multiplelor aspecte care privesc **resursele de muncă din agricultură** care cunosc fenomene de îmbătrânire și feminizare.

De asemenea, activitatea economică pomicolă este analizată prin prisma performanței în producție. Performanțele sectorului agricol sunt rezultatul unui proces întârziat de restructurare și privatizare, care au determinat, în intervalul 1990 – 2006, o scădere a producției agricole totale cu următoarele ritmuri pe principalele categorii de produse vegetale.

Horticultura ocupă 5 % din suprafața agricolă a României, circa 13 % din valoarea producției agricole totale (2,4 mil. tone legume, 1,3 mil. tone struguri și 1,1 mil. tone fructe) și peste 5 % din total exporturi agroalimentare.

Importanța economico-socială a pomiculturii este relevată într-o secțiune distinctă, la fel

ca și problemele privind dimensiunea reală a sistemului agroalimentar în economie care trebuie să fie reconsiderată.

În capitolul al II-lea intitulat **STADIUL CERCETĂRILOR, MATERIALUL ȘI METODELE DE CERCETARE** cuprinde o serie de contribuții desprinse din literatura de specialitate referitoare la factorii dezvoltării economice a producției pomicole pe plan mondial și în România.

Sistemul metodologic utilizat în lucrare pentru prelucrarea informațiilor culese, prezentarea rezultatelor și formularea concluziilor rezultate, a dispus de metode și procedee bazate pe studiul sociologic și geo-economic al teritoriului cercetat, statistica agricolă, evidența economică, experimentul economic, analiza și programarea liniară.

Consultarea materialului bibliografic pentru elaborarea prezentei lucrări s-a axat pe necesitatea efectuării unor studii preliminare orientate pe patru planuri principale: principalele coordonate ale agriculturii României și Uniunii Europene, analiza factorilor care asigură prezența și dezvoltarea pomiculturii, rolul managementului ca principal factor de dezvoltare a pomiculturii în România și optimizarea structurii plantațiilor și a producției de fructe în vederea creșterii eficienței economice.

În cel de-al doilea paragraf se prezintă delimitarea zonei cercetate (Bazinul râului Zeletin) și caracterizarea soci-economică a acesteia.

Bazinul Zeletin constituie o formațiune naturală, face parte din Colinele Tutovei care, la rândul lor, aparțin Podișului Bârladului și este amplasat relativ în centrul Colinelor Tutovei.

Administrativ-teritorial, Bazinul Zeletin este situat în extremitatea estică a județului, pe teritoriul a șapte comune: Izvorul Berheciului, Colonești, Stănișești, Răchitoasa, Motoșeni, Glăvănești și Podu-Turcului.

Capitolul III intitulat **FACTORII CARE ASIGURĂ PREZENȚA ȘI DEZVOLTAREA POMICULTURII** prezintă în trei paragrafe principale cei trei factori mai importanți și anume: factorii naturali, factorii economici și factorul uman.

În primul paragraf se subliniază faptul că în pomicultură **factorii naturali** au avut, și continuă să aibă un rol decisiv în obținerea producției. În prezent, nu se poate spune că toți factorii naturali sunt controlați; se poate acționa asupra solului prin mijloace fizice (arat, terasat etc.), mijloace chimice și asolamente dar nu pot fi controlate alte elemente de climat cum sunt apa, temperatura, intensitatea vântului, a luminii soarelui, brumele, înghețul, grindina.

Principalii **factori economici** care orientează producătorii agricoli pentru o anumită structură a producției sunt: cererea de produse agricole, oferta de produse agricole, concurența, prețul produselor agricole, politicile agricole, costurile de producție, rentabilitatea producției agricole și veniturile fermierilor.

Cererea de forță de muncă în agricultură are drept conținut necesarul de lucrători de diferite meserii și profesii ce pot fi efectiv încadrați salarial în activitățile unei unități agricole dintr-un anumit areal geografic și interval de timp.

Referitor la dimensiunea calitativă a ofertei de forță de muncă pe piața muncii din agricultură se mai poate arăta că, cu cât forța de muncă din mediul rural are un nivel de educație și calificare mai ridicat cu atât productivitatea este mai mare, eficiența și echilibrul general al ocupării își capătă consistență.

Ponderea persoanelor din mediul rural ocupate în agricultură, deși în scădere, de la 73,3% în 1999 la 63,5% în 2004, continuă să rămână foarte ridicată ducând la practicarea pe scară largă a agriculturii de subzistență.

Cel de-al IV-lea capitol: **MANAGEMENTUL – FACTOR DE DEZVOLTARE A POMICULTURII ÎN ROMÂNIA.**, cuprinde o serie de aspecte teoretice, metodologice, dar mai ales practice, și vizează eficientizarea activității pomicole prin folosirea activităților de management, specifice acestui sector de activitate, în strânsă legătură cu impactul lor asupra performanțelor economice și ecologice.

La început, se reliefează particularitățile managementului pomicol, pe baza cărora se analizează locul și semnificația acestuia în activitatea întreprinderii pomicole.

Concluzia generală ce se desprinde din analiza multiplelor aspecte ale activității de management este următoarea: însușirea și aplicarea corectă, creatoare în exploatațiile pomicole a activităților specifice managementului pomicol constituie una din principalele căi de sporire a eficienței economice în acest sector de activitate, managementul în general fiind considerat un neofactor de producție, cu influențe benefice asupra laturilor economice și ecologice ale activității pomicole. De aici decurge și necesitatea aplicării managementului pomicol în procesele de gestionare și gospodărire a resurselor economice, atrase, utilizate și consumate în activitatea economică, precum și în procesele de valorificare a rezultatelor acesteia.

În capitolul V: **STADIUL DEZVOLTĂRII POMICULTURII ÎN BAZINUL ZELETIN, JUDEȚUL BACĂU** sunt analizate o multitudine de aspecte teoretice, metodologice și operaționale, de o deosebită importanță în perfecționarea activității pomicole.

În primul paragraf: **Caracteristicile pomiculturii în teritoriul cercetat.** se evidențiază suprafețele ocupate cu plantații pomicole în arealul cercetat și evoluția acestora, structura suprafețelor pe specii pomicole, se evidențiază producțiile medii obținute în exploatațiile pomicole și factorii care au influențat acest indicator, care contribuie la realizarea producției totale de fructe. La nivelul județului Bacău suprafețele pomicole au înregistrat un regres de la un an la altul ca urmare a defrișărilor, a îmbătrânirii plantațiilor și a lipsei fondurilor pentru înființarea unor plantații noi, sau a retrocedărilor către vechii proprietari în special pe vechile amplasamente. În legătură cu gruparea plantațiilor pomicole, facem mențiunea că ele sunt concentrate în în partea de nord a zonei, respectiv comunele Izvorul Berheciului și Stănișești.

În ceea ce privește ponderea suprafețelor pomicole din Bazinului Zeletin, în cadrul județului Bacău, aceasta este relativ redusă, oscilând în perioada analizată între 17 și 19%.

În Bazinul Zeletin, în anul 2004 numărul pomilor fructiferi pe rod (în masiv și răzleți), deține o pondere de aproximativ 12,12 % din totalul pe județul Bacău, înregistrându-se aproximativ 23 350 pomi, în special ca urmare a pomilor existenți în două centre pomicole recunoscute și anume Stănișești și Răchitoasa.

În paragraful 2 al acestui capitol atenția a fost orientată spre repartitia producției de fructe din Bazinul Zeletin. pomicultura din Bazinul Zeletin a trecut prin multe transformări structurale, generate de orientările politicii agrare, dar și de aplicarea în producție a rezultatelor cercetării științifice pomicole. Ca urmare a efectelor unor orientări greșite manifestate în politica pomicolă, suprafețele cultivate cu pomi (arbuști) fructiferi s-au redus, iar randamentele la ha. s-au diminuat considerabil, datorită tehnologiilor deficitare practicate în gospodăriile populației, și a sistemului clasic de cultură. **Concluzia generală** ce se desprinde din datele prezentate referitoare la Bazinul Zeletin, constă în aceea că **producțiile medii obținute sunt departe de a exprima potențialul biologic al soiurilor cultivate, eforturile cercetării științifice pomicole și ale mării majorități a cultivatorilor**. Ele sunt cauzate de o serie de factori obiectivi și subiectivi, legate de neasigurarea bazei materiale și energetice la nivelul investițiilor efectuate, dar și de slaba stimulare a producătorilor, de neracordarea producției la cerințele pieței, de neaplicarea elementelor de management și marketing pomicol la nivelul exploatațiilor familiale și chiar la nivelul exploatației comerciale. De asemenea, trebuie avute în vedere și modificările inerente generate de tranziția la economia de piață, și care vizează structura de proprietate, fărâmițarea exploatațiilor agricole, recesiunea economică, incoerența deciziilor guvernamentale care, în ansamblul lor, au dus la diminuarea producției medii.

În acest context, se impune luarea unor măsuri de îmbunătățire a potențialului pomicol din zona cercetată, în concordanță cu tendințele ce se manifestă pe plan mondial, înainte de toate în țările comunitare, în domeniul producției și al valorificării fructelor și a produselor prelucrate, atingerea într-o perioadă istorică cât mai scurtă a standardelor

existente în UE, pentru a putea face față concurenței ce se desfășoară pe piața unică, comunitară.

În capitolul VI intitulat: **PRODUCEREA ȘI VALORIFICAREA FRUCTELOR LA S.C. BENEȘTI S.A (STUDIUL DE CAZ)** se prezintă un scurt istoric al unei societăți agricole reprezentative în zonă și anume SC BENEȘTI S.A. comuna Stănișești, suprafețele cultivate și structura pe specii pomicole, producții medii obținute, producția totală, modalitățile principale de valorificare a producției pomicole și rezultatele economico-financiare obținute de exploatarea agricolă într-o perioadă de trei ani consecutivi (2004-2006). Suprafața societății agricole este constituită din 100 ha livadă din care plantată cu măr și cireș câte 10 ha, prun 80 ha, precum și 250 ha teren arabil cultivat în principal cu grâu și rapiță.

Valorificarea producției agricole cuprinde totalitatea acțiunilor tehnico-organizatorice și economice care se desfășoară în agricultură, respectiv în cadrul exploatareilor pomicole în principal, după obținerea producției. Avem aici în vedere condiționarea, selectarea, depozitarea și transportul către beneficiar a producției destinate valorificării. O valorificare superioară a producției se pregătește încă din momentul programării producției și continuă pe tot parcursul realizării acesteia prin măsurile tehnice și organizatorice care au ca scop să asigure producții mari, de calitate superioară și ieftine.

Ținând cont de cele prezentate, societatea comercială cu profil pomicol, BENEȘTI S.A. din comuna Stănișești a putut realiza o valorificare a producției de fructe obținute în conformitate cu cerințele pieței prin diferite căi, în funcție de produs și de condițiile locale.

Valorificarea producției de mere s-a realizat direct la “ poarta fermei”, pentru consum în stare proaspătă pentru alimentarea piețelor locale sau a rețelelor de magazine ale agenților economici privați și ale societăților comerciale de stat specializate în aprovizionarea directă cu fructe de la diferiți furnizori sau pentru onorarea contractelor de vânzare cu industria prelucrătoare.

Analizând profitul total obținut pe specii se poate cu ușurință că prunul realizează de departe cel mai mare profit datorită suprafeței mari deținută în plantație, cu toate că

dacă analizăm profitul la unitatea de suprafață, în toată perioada analizată cireșul aduce cel mai mare profit la hectar.

Luând în considerare indicatorii care determină eficiența economică a producției de fructe la S.C. BENEȘTI S.A. județul Bacău se poate considera că realizarea producției determină o rată a profitului pozitivă în toți anii analizați și la toate speciile

În capitolul VII: **OPTIMIZAREA STRUCTURII PLANTAȚIILOR ȘI A PRODUCȚIEI DE FRUCTE ÎN BAZINUL ZELETIN ÎN SCOPUL CREȘTERII EFICIENȚEI ECONOMICE A PRODUCȚIEI**, se fundamentează din punct de vedere teoretic acțiunea de optimizare a dimensiunii exploatațiilor pomicele, exemplificându-se pe cazul societății agricole BENEȘTI S.A. optimizarea structurii plantațiilor pomicele pe specii, a structurii pe soiuri a plantațiilor pomicele precum și a tehnologiilor de producție la cultura mărului și prunului.

Capitolul se încheie cu un paragraf special referitor la posibilitățile de implementare a rezultatelor obținute pe bază optimizării producției pomicele în Bazinul Zeletin.

În ultimul capitol al lucrării : **CONCLUZII ȘI PROPUNERI**. se prezintă o serie de considerente teoretice și practice desprinse din investigarea proceselor și fenomenelor specifice activității pomicele, precum și propuneri care vizează căile de perfecționare a activității pomicele, de eliminare sau ameliorare a unor neajunsuri ce persistă în activitatea pomicolă și care constituie obstacole în integrarea eficientă a acestui sector de activitate în structurile agrare ale UE.

Mari dificultăți, adevărate piedici, întâmpină agricultorii din zona cercetată, în ceea ce privește valorificarea surplusului de produse. De regulă, ca urmare a liberalizării prețurilor și a lipsei totale sau a ineficienței legislației pentru protecția țăranilor, aceștia lucrează permanent în pierdere, cu excepția unor produse și în anumite conjuncturi care le asigură profit.

Din suprafața totală a plantațiilor pomicele rezultate în urma optimizării structurii plantației pomicele pe specii, speciile semănțoase reprezintă o pondere de 33,3 % (măr), în timp ce speciile sâmburoase (cireș, prun), dețin cea mai mare pondere.

Obținerea unor producții mari de fructe, de calitate superioară și în condiții de eficiență ridicată se poate realiza numai în urma aplicării unor tehnologii de producție corespunzătoare, diferențiate în funcție de specie, soiuri și tipuri de plantații.

Amenajarea în perspectivă a plantațiilor pomicele ale societății, a sistemului de irigare localizată (cu picătura), concomitent cu fertilizarea, asigură obținerea unor producții mari și constante, longevitatea plantației, consumuri reduse de apă, creșterea productivității muncii.

Acordarea unei mai mari importanțe cunoașterii și familiarizării cultivatorilor pomicoli cu speciile și soiurile recomandate de specialiști privind înființarea de noi plantații pomicele constituie o problemă care ar trebui să dea de gândit factorilor de decizie din agricultura județului Bacău în vederea eficientizării activității din pomicultură. Problemele activității pomicele încep să apară la ultima verigă a măsurilor agrotehnice, la recoltarea și condiționarea fructelor, aspecte esențiale ale politicii de produs, care nu corespund standardelor de calitate practicate pe plan național și internațional.

Situația existență în cadrul exploatațiilor agricole cu profil pomicol din Bazinul Zeletin impune anumite măsuri în viitor și anume:

- a. reconsiderarea tehnologiilor de producție, în sensul alocării optime a factorilor de producție determinanți asupra randamentului;
- b. în funcție de efortul necesar, exprimat prin costuri, trebuie prognozate producții medii care asigură echilibrul necesar între venituri și cheltuieli, permițând în același timp și realizarea unui profit corespunzător dimensionat;
- c. redimensionarea parcului de mașini și tractoare specializate care să permită executarea ântregului volum de lucrări agricoale în perioadele oprime;
- d. completarea golurilor în plantațiile tinere;
- e. constituirea fondurilor proprii pentru susținerea tehnologiilor de producție și realizarea investițiilor;
- f. elaborarea programelor de refacere a plantațiilor ajunse la limita economică de exploatare;

Nu de mai mică importanță considerăm că sunt necesare studii și cercetări în diferite domenii care să descopere și să pună în valoare întregul potențial natural și uman și integrarea acestuia în efortul general al dezvoltării județului Bacău, a Regiunii NE, a întregii țări.